

Malmö stad
Kommunstyrelsens arbetsutskott

Protokollsutdrag

Sammanträdestid	2022-09-19 kl 15:00-15:10
Plats	Digitalt via teams
Utses att justera	Helena Nanne Andreas Schönström §501
Justeringen	2022-09-27
Protokollet omfattar	§503

Underskrifter	Sekreterare	..... Pernilla Mesch	
	Ordförande	..... Roko Kursar	.....
	Justerande	..... Helena Nanne	..... Andreas Schönström
§501			

Beslutande ledamöter

Roko Kursar (L) (1:e vice ordförande)

Helena Nanne (M)

Andréas Schönström (S)

Ej tjänstgörande ersättare**Övriga närvarande**

Andreas Norbrant (Stadsdirektör)

Tomas Barring (Chefsjurist)

Pernilla Mesch (Nämndsekreterare)

Martin Ljungberg (Nämndsekreterare)

**§ 503 Remiss från Miljödepartementet -
STK-2022-718 Miljömålsberedningens delbetänkande Sveriges globala
klimatavtryck (SOU 2022:15)**

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har mottagit remiss från Miljödepartementet avseende Miljömålsberedningens delbetänkande Sveriges globala klimatavtryck (SOU 2022:15). Miljömålsberedningens uppdrag har varit att föreslå en samlad strategi för att minska klimatpåverkan från konsumtion med ambitionen att nå en klimatomålig hållbar konsumtion på ett kostnadseffektivt och samhällsekonomiskt effektivt sätt. Miljömålsberedningen föreslår i delbetänkandet ett tillägg i generationsmålet som lyder ”Sverige ska senast 2045 ha ett negativt globalt klimatavtryck”. Målet ska uppnås genom att minska konsumtionens klimatpåverkan, öka exportens klimatnytta och minska de territoriella utsläppen.

Förslaget har skickats på remiss till miljönämnden, som har yttrat sig i ärendet. Nämndens synpunkter är inkluderade i stadskontorets förslag till yttrande.

Bedömningen är att delbetänkandet gör en bra genomgång av nuläget och de förslag som Miljömålsberedningen lägger fram välkomnas. Det finns dock ett antal brister i delbetänkandet varför stadskontoret i yttrandet föreslår behov av förtydligande och förslag på förbättringar.

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar

1. Kommunstyrelsens arbetsutskott godkänner förslag till yttrande och skickar yttrandet till Miljödepartementet.

Beslutet skickas till

Miljödepartementet
Miljönämnden

Beslutsunderlag

- G-Tjänsteskrivelse KSAU 220919 Remiss från Miljödepartementet - Miljöberedningens delbetänkande Sveriges globala klimatavtryck (SOU 2022:15)
- Förslag till yttrande KSAU 220919
- Remiss från Miljödepartementet - Miljömålsberedningens delbetänkande Sveriges globala klimatavtryck (SOU 2022:15)
- Sveriges globala klimatavtryck SOU 2022:15
- Miljönämnden beslut 220823 § 139 med Särskilt yttrande (M) och (V)
- Remissvar från miljönämnden

Datum
2022-09-19

Adress
August Palms Plats 1

Diarienummer
STK-2022-718

Yttrande

Till
Miljödepartementet

Remiss från Miljödepartementet - Miljömålsberedningens delbetänkande Sveriges globala klimatavtryck (SOU 2022:15) M2022/00841

Sammanfattning

Malmö stad välkomnar Miljömålsberedningens betänkande och ser positivt på Miljömålsberedningens förslag på mål för konsumtionsbaserade utsläpp. Delbetänkandet redogör tydligt för bakgrund och det allvarliga läget och har flera bra förslag. Dock efterlyser Malmö stad i flera fall förtydligande och mer utförlig redogörelse för åtgärder, instrument och verktyg för att möjliggöra den snabba omställningen som krävs, bland annat att statistik bör utvecklas även på kommunal nivå.

Yttrande

Malmö stad välkomnar Miljömålsberedningens betänkande och att denna för första gången föreslår mål för konsumtionsbaserade utsläpp som ett sätt att ta ansvar för Sveriges globala klimatavtryck. Detta är ett viktigt ställningstagande som även kan uppmåna andra länder, med hög klimatpåverkan från konsumtion, att ta ett större ansvar för sina globala utsläpp.

Miljömålsberedningen redogör på ett tydligt sätt i sina bakgrundstexter för det allvarliga läget i världen vad gäller klimatförändringarna och behovet av ökad handling för att nå Parisavtalets mål att begränsa temperaturökningen till 1,5 grader. Beredningen tydliggör att nuvarande policy och mål på global basis 2021 skulle leda till en temperaturökning av 2,7 grader. Betänkandet fastställer även den globala orättvisan kring utsläpp och effekterna av klimatförändringarna där de rika länderna, däribland Sverige, står för en stor del av utsläppen, och fattigare länder drabbas värst av dess effekter.

Miljömålsberedningen föreslår att riksdagen beslutar om två målbanor för Sveriges klimatpåverkan från konsumtion fram till 2045. Ambitionen med den alternativa, mer ambitiösa, målbanan borde uttryckas tydligare - inte något som man strävar efter utan en mål bana som man antar. Samtidigt bör man påverka EU och andra länder att följa den för att verkliga

föregå med gott exempel och leva upp till IPCC:s rekommendationer och Parisavtalets aspiration.

Det är positivt att statistik, metoder och modeller tas fram av SCB och Naturvårdsverket gällande klimatpåverkan från konsumtion och föreslår att statistiken bryts ner och inkluderar även kommunal nivå, vilket kan bidra till uppföljningen av det lokala klimatomställningsarbetet där Malmö stad, och andra kommuner, redan antagit konsumtionsmål.

Förslaget att mäta och redovisa klimatpåverkan från Sveriges export är välkommet och kan bidra till klimatteknikexport. Det är positivt att detta redovisas separat från konsumtionsmålen. Samtidigt vill Malmö stad påpeka att resonemanget om att exportens klimatnytta kan kompensera för konsumtionens negativa påverkan är svår att följa. Beredningens beräkning om exportens klimateffekt bygger på ett antagande att all export har en undanträngningseffekt utan att underbygga detta argument. Dokumentet hänvisar till att beräkning sker i enlighet med internationella regelverk som säkerställer undanträngningseffekten. Det framgår inte tydligt i betänkandet på vilket sätt det fastställs att exporterna faktiskt ger positiva klimateffekter genom att undantränga klimatskadliga produkter och inte enbart erbjuder produkter med lägre klimatavtryck på den globala marknaden. I det senare fallet verkar det inte trovärdigt att räkna kompenserande effekter av denna export.

Malmö stad välkomnar inkluderingen av utsläpp från internationell sjöfart och flyg i Sveriges territoriella utsläpp. Det bidrar däremot till en viss förvirring i betänkandet över vad som faktiskt inkluderas i konsumtionsmålen, och betänkandet blandar ibland konsumtionsperspektivet med territoriella perspektiv. Resonemanget om att inkludera bunkring för flygresor från Sverige är logiskt i ett territoriellt sammanhang, men samtidigt fångar det inte, ur ett konsumtionsperspektiv, den stora andel av svenskarnas resor som sker från flygplatser i andra länder (Kastrup och Gardemoen) eller via mellanlandningar i andra EU länder. Inte heller räknas höghöjdsutsläppens effekter. Liknande logik, men med brister, finns i beräkningar för sjöfarten där till exempel utsläppen för gods från Asien som omlastas i Rotterdam inte inkluderas i beräkningen som bara tar upp utsläppen mellan Rotterdam och Sverige.

Miljömålsberedningen konstaterar att flygets målsättningar (nationella som internationella) inte är tillräckliga för att klara 1,5 graders målet. En viss skärpning av vad som tilldelas de nationella territoriella utsläppen från flyget görs nationellt i Sverige, men är inte tillräckligt för att få en fullständig bild av utsläppen från flyget som Sveriges befolkning orsakar. Man kan se förslaget (Sverige globala klimatavtryck, dvs föreliggande SOU) som ett första steg att medvetengöra fotavtrycket. Ännu finns inga förslag till åtgärder och mål för att minska flygets klimatpåverkan. Det är först när åtgärder och mål är framtagna som det går att bedöma om flygets påverkan måste utredas djupare eller ej. Fossilfritt Sveriges färdplan för fossilfri konkurrenskraft för flygbranschen specificerar de huvudsakliga hinder som behöver överbryggas. Malmö stad föreslår att Miljömålsberedningen ser över åtgärder som hanterar dessa specificerade hinder.

Miljömålsberedningen föreslår att hälften av växthusgasutsläppen från den internationella sjöfarten som anlöper till eller avgår från hamnar i Sverige ska inkluderas i det svenska

klimatmålet om att Sverige till år 2045 inte ska ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären. Detta gäller utsläpp från svenskt territorium. Malmö stad ser positivt på att den internationella sjöfarten inkluderas i Sveriges klimatmål till 2045. På så sätt tar Sverige ansvar för en större andel av sina territoriella utsläpp. I förslaget finns inget specifikt mål eller specifika åtgärder för utsläppsminskningar för sjöfarten, vilket Malmö stad gärna hade sett för att ytterligare konkretisera vägen mot Sveriges mål om nettonollutsläpp till 2045.

Inrikes sjöfart innefattas redan idag i klimatmålet om nettonollutsläpp till 2045 samt i etappmålet för inrikes transporter där utsläppen ska minska med minst 70 procent senast år 2030 jämfört med 2010. För inrikes sjöfart finns Fossilfritt Sveriges färdplan för fossilfri konkurrenskraft för sjöfartsnäringsn. Där specificerar branschen de huvudsakliga hinder som behöver överbryggas för att nå målet om att inrikes sjöfart 2045 ska vara fossilfri. Malmö stad föreslår att Miljömålsberedningen ser över åtgärder som hanterar dessa specificerade hinder.

Malmö stad välkomnar förslaget att offentlig sektor ska gå före i utvecklingen genom att ställa högre klimatkrav i sina upphandlingar. Samtidigt vill staden påpeka att flera aktörer inom näringslivet, som till exempel Lokal färdplan Malmö 2030 (LFM30), redan har tagit sig an klimatmål i sina leverantörskedjor inom bygg- och anläggningssektorn.

Malmö stad förstår komplexiteten i arbetet med att ta sig an konsumtionens klimatpåverkan, men efterlyser en tydligare redogörelse för denna komplexitet i betänkandet, även om lösningarna inte kan fastställas idag. Betänkandet utgår i första hand från en minskad klimatpåverkan från dagens ekonomi och dess material- och resursflöden. Uppdragsbeskrivningen efterlyser en redogörelse för hur ändrade konsumtionsmönster och affärsmodeller kan bidra till att minska klimatpåverkan från konsumtionen, utan att detta utvecklas på ett tydligt sätt i delbetänkandet. Betänkandets bakgrundsavsnitt tar upp behovet av att både teknik-, affärs-, mässighets- och beteendeförändringar för att nå målet, men utvecklar inte detta i sina förslag. Här saknar Malmö stad ett resonemang om hur en resurseffektivare eller cirkulär ekonomisk utveckling kan stärkas. Stora aktörer i Sveriges näringsliv med privatkonsumtion som grundläggande affärsidé arbetar redan aktivt med att hitta nya affärsmodeller som kan minimera deras riskutsatthet och skapa nya marknadsmöjligheter genom klimatomställningen. Andra aktörer flyttar hem delar av sin produktion av bland annat hållbarhetsskäl. Detta perspektiv borde speglas i betänkandet genom att påpeka möjligheter för Sveriges näringsliv i en övergång till konsumtion med låg klimatpåverkan och behovet av en nationalekonomisk och företagsekonomisk debatt om hur en hållbar och konkurrenskraftig ekonomi kan se ut.

Betänkandet lyfter frågan om potentiella målkonflikter med andra miljömål men även sekundära effekter på till exempel ekonomisk utveckling, hälsa, social inkludering, jämställdhet mm. Dessa aspekter hade med fördel vidareutvecklats för att tydliggöra samhällsnyttan i en förflyttning till en konsumtion med lägre klimatpåverkan där t.ex. positiva synergier mellan klimatmålen och folkhälsomålen finns vad gäller kosthållning och aktiv mobilitet.

Malmö stad välkomnar betänkandet, men uppmanar regeringen att snabbt komplettera det med tydliga åtgärder, instrument och verktyg för att möjliggöra den snabba omställningen

som krävs för att kunna minska landets konsumtionsbaserade utsläpp till det föreslagna nettonollmålet 2045.

Ordförande

.....
Roko Kursar
.....

Sekreterare

.....
Pernilla Mesch
.....

Datum

2022-09-12

Vår referens

Marcus Ljungqvist

Utvecklingssekreterare

marcus.ljungqvist@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Remiss från Miljödepartementet - Miljömålsberedningens delbetänkande Sveriges globala klimatavtryck (SOU 2022:15) STK-2022-718

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har mottagit remiss från Miljödepartementet avseende Miljömålsberedningens delbetänkande Sveriges globala klimatavtryck (SOU 2022:15). Miljömålsberedningens uppdrag har varit att föreslå en samlad strategi för att minska klimatpåverkan från konsumtion med ambitionen att nå en klimatomänsigt hållbar konsumtion på ett kostnadseffektivt och samhällsekonomiskt effektivt sätt. Miljömålsberedningen föreslår i delbetänkandet ett tillägg i generationsmålet som lyder ”Sverige ska senast 2045 ha ett negativt globalt klimatavtryck”. Målet ska uppnås genom att minska konsumtionens klimatpåverkan, öka exportens klimatnytta och minska de territoriella utsläppen.

Förslaget har skickats på remiss till miljönämnden, som har yttrat sig i ärendet. Nämndens synpunkter är inkluderade i stadskontorets förslag till yttrande.

Bedömningen är att delbetänkandet gör en bra genomgång av nuläget och de förslag som Miljömålsberedningen lägger fram välkomnas. Det finns dock ett antal brister i delbetänkandet varför stadskontoret i yttrandet föreslår behov av förtydligande och förslag på förbättringar.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslås besluta

1. Kommunstyrelsens arbetsutskott godkänner förslag till yttrande och skickar yttrandet till Miljödepartementet.

Beslutsunderlag

- Remiss från Miljödepartementet - Miljömålsberedningens delbetänkande Sveriges globala klimatavtryck (SOU 2022:15)
- Sveriges globala klimatavtryck SOU 2022:15
- G-Tjänsteskrivelse KSAU 220919 Remiss från Miljödepartementet - Miljöberedningens delbetänkande Sveriges globala klimatavtryck (SOU 2022:15)
- Förslag till yttrande KSAU 220919
- Remissvar från miljönämnden
- Miljönämnden beslut 220823 § 139 med Särskilt yttrande (M) och (V)

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2022-09-19

Beslutet skickas till

Miljönämnden

Ärendet

Malmö stad har mottagit remiss från Miljödepartementet avseende Miljömålsberedningens delbetänkande Sveriges globala klimatavtryck (SOU 2022:15). Under ärendets beredning har miljö-
nämnden haft möjlighet att yttra sig. Miljönämnden har yttrat sig och nämndens synpunkter är
inkluderade i stadskontorets förslag till yttrande.

Remissens förslag i korthet

För att kunna nå Parisavtalets 1,5-gradersmål, miljö kvalitetsmålet Begränsad klimatpåverkan och
därmed möjliggöra att Generations-målet ska kunna nås, behöver de globala utsläppen av växt-
husgaser minska snabbt. Miljömålsberedningens uppdrag har varit att föreslå en samlad strategi
för att minska klimatpåverkan från konsumtion med ambitionen att nå en klimatomfattigt hållbar
konsumtion på ett kostnadseffektivt och samhällsekonomiskt effektivt sätt.

Miljömålsberedningen föreslår ett tillägg i generationsmålet som lyder ”Sverige ska senast 2045
ha ett negativt globalt klimatavtryck”. Målet ska uppnås genom att minska konsumtionens kli-
matpåverkan, öka exportens klimatnytta och minska de territoriella utsläppen.

Förslaget är att riksdagen beslutar om ett långsiktigt klimatmål för Sveriges klimatpåverkan från
konsumtion och att två målbanor för Sveriges klimatpåverkan från konsumtion tas fram, där
huvudmålbanan baseras på att Sverige och EU når sina respektive territoriella klimatmål samt att
övriga länder ställer om i linje med sina klimatbidrag (NDC) och långsiktiga klimatstrategier
(LTS) till Parisavtalet. Sverige ska sträva efter en alternativ mål bana för klimatpåverkan från kon-
sumtion som är i linje med IPCC:s 1.5-gradersscenario.

Statistiska centralbyrån (SCB) föreslås få i uppgift att utveckla den officiella statistiken över kli-
matpåverkan från konsumtion och att Naturvårdsverket får i uppdrag att ta fram en metod för
att beräkna utsläppsscenarioer för Sveriges konsumtionsbaserade utsläpp och att utveckla metoder
för att göra konsumtionsbaserade effektbedömningar.

Miljömålsberedningen föreslår att riksdagen beslutar även om en mål bana för att öka den
svenska exportens klimatnytta och att SCB, tillsammans med Naturvårdsverket och i dialog med
exportaktörerna och akademien, utvärderar befintliga mått, tar fram ett vidareutvecklat mått på
klimatavtryck av svenska produkter som går till export samt tar fram en metod för att följa upp
statistik om exportens effekt på de globala utsläppen.

Gällande flygets påverkan föreslår Miljömålsberedningen att utsläpp från bunkring, dvs. det som
tankas i Sverige till internationellt flyg, inkluderas i Sveriges långsiktiga territoriella klimatmål om
att nå nettonollutsläpp inom svenskt territorium senast 2045 och att koldioxidutsläpp från inri-
kes flyg inkluderas i etappmålet för inrikes transporter till 2030.

Gällande internationell sjöfarts klimatpåverkan föreslår Miljömålsberedningen att halva delen (50

procent) av utsläppen från fartyg på internationell resa som anlöpt eller avgått svensk hamn inkluderas i Sveriges långsiktiga territoriella klimatmål om att nå nettonollutsläpp inom svenskt territorium senast 2045.

Miljömålsberedningen lämnar flera förslag om hur det klimatpolitiska ramverket ska kunna få genomslag i offentlig upphandling. Bland annat att utsläppen från offentligt upphandlade varor och tjänster ska minska snabbare än utsläppen från samhället i övrigt och en lagstadgad skyldighet för alla upphandlande myndigheter och enheter att beakta de nationella klimatmålen i sin offentliga upphandling. Miljömålsberedningen föreslår även att relevanta myndigheter ska utveckla tillsyn, statistik och att starta arbetet för att bygga upp en databas med livscykelanalyser och livscykelkostnader. Vidare föreslår Miljömålsberedningen en ny programutbildning för offentliga upphandlare med delar om klimat, utsläpp från offentlig konsumtion och tillvägagångssätt för att minska utsläppen.

Inom Sveriges klimatarbete i EU och internationellt föreslår Miljömålsberedningen att Sverige ska stärka sitt arbete inom EU och andra relevanta internationella sammanhang för att minska de globala utsläppen i linje med 1,5-gradersmålet.

Remissinstansernas yttranden

Sammanfattning av nämndernas yttrande, yttrandena i sin helhet bifogas ärendet.

Miljönämnden

Miljönämnden välkomnar Miljömålsberedningens betänkande och att denna för första gången föreslår mål för konsumtionsbaserade utsläpp som ett sätt att ta ansvar för Sveriges globala klimatavtryck. Detta är ett viktigt ställningstagande som även kan uppmana andra länder, med hög klimatpåverkan från konsumtion, att ta ett större ansvar för sina globala utsläpp.

Miljönämnden välkomnar förslaget att offentlig sektor ska gå före i utvecklingen genom att ställa högre klimatkrav i sina upphandlingar. Nämnden är också positiva till att SCB föreslås få ett uppdrag att utveckla statistiken kring klimatpåverkan från konsumtion och föreslår att denna statistik även inkluderar kommunal nivå.

Förslaget att mäta och redovisa klimatpåverkan från Sveriges export är välkommet och kan bidra till klimatteknikexport, men påpekar att resonemangen om exportens klimatnytta är svåra att följa och att det inte tydligt framgår i betänkandet på vilket sätt det fastställs att exporterna faktiskt ger positiva klimateffekter genom att undantränga klimatskadliga produkter.

Miljönämnden välkomnar inkluderingen av utsläpp från internationell sjöfart och flyg i Sveriges territoriella utsläpp. Det bidrar däremot till en viss förvirring att det i betänkandet över vad som faktiskt inkluderas i konsumtionsmålen, och betänkandet blandar ibland konsumtionsperspektivet med territoriella perspektiv. Det finns, för både nationell sjöfart och flyg, tidigare utredningar som specificerat vilka de huvudsakliga hinder som behöver överbryggas för att uppnå klimatmålen och miljönämnden föreslår att Miljöberedningen ser över åtgärder som hanterar dessa specificerade hinder.

Nämnden efterlyser en tydligare redogörelse för denna komplexitet i betänkandet, även om lösningarna inte kan fastställas idag. Nämnden saknar ett resonemang om hur en resurseffektivare, avmaterialiserad eller cirkulär ekonomisk utveckling kan stärkas.

Miljönämnden anser att den mer ambitiösa målbanan för Sveriges klimat-påverkan från konsumtion fram till 2045 bör vara något som man antar och inte enbart strävar efter.

Betänkandet lyfter potentiella målkonflikter med andra miljömål men även sekundära effekter. Miljönämnden anser att dessa aspekter med fördel kan vidareutvecklats för att tydliggöra samhällsnyttan i en förflyttning till en konsumtion med lägre klimatpåverkan.

Stadskontorets sammanfattande bedömning och förslag

Stadskontoret välkomnar Miljömålsberedningens betänkande och att konsumtionsbaserade utsläpp föreslås få mål som visar att Sverige tar ansvar för landets globala klimatavtryck.

Stadskontoret ser positivt på att offentlig verksamhet ska gå före och det ligger i linje med Malmö stads ambitioner. Detta syns i till exempel i Miljöprogram för Malmö stad 2021 - 2030, att Malmö stad utsågs av EU-kommissionen till en av 100 städer som ska gå före och visa vägen för hur städer kan ställa om och bli klimatneutrala till 2030 och samarbetet med bygg- och anläggningsbranschen inom LFM30. I detta är det bra att statistik, metoder och modeller tas fram av SCB och Naturvårdsverket. Dock bör dessa brytas ner på kommunal nivå, då många svenska kommuner redan idag jobbar med konsumtionsbaserade klimatutsläpp och har mål för detta. Detta är något som behöver specificeras och förtydligas i förslagen.

Det är positivt att flyg och sjöfart räknas in i Sveriges klimatutsläpp ur ett konsumtionsperspektiv. Dock är det svårt att följa resonemanget i betänkandet där konsumtionsbaserade utsläpp och territoriella utsläpp ibland hanteras separat och ibland sammanslagna. Det är också svårt att följa resonemanget om vilka utsläpp som ska inkluderas och vilka som ska uteslutas och varför detta sker. Det behöver förtydligas och underbyggas bättre varför viss klimatpåverkan ska ingå i de nationella utsläppen, medan annan påverkan undantages.

Med beaktande av miljönämndens yttrande är synpunkter och kommentarer på remiss, Miljömålsberedningens delbetänkande Sveriges globala klimatavtryck (SOU 2022:15) sammanställda i förslag till yttrande.

Förslaget är att kommunstyrelsen godkänner förslag till yttrande.

Ansvariga

Per-Erik Ebbeståhl Avdelningschef

Magdalena Bondeson Sektionschef

Andreas Norbrant Stadsdirektör